

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 20P/15/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1519200316
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Talašová
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2019:1519200316.6

Uznesenie

Okresný súd Bratislava V v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: K. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom u navrhovateľky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov - nebohá matka O. H. a otec: K. T., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt D., U. 5, toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, na návrh starej matky: D. T., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt D., U. 5, zastúpenej: S.. Daša Šulejová, advokátka, so sídlom Fedinova 16, Bratislava, korešpondenčná adresa: P.O.BOX 243, 850 00 Bratislava 5, o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti , takto

rozhodol:

I. Maloletý K. T., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky D. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/X, D., ktorá je povinná vykonávať sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie a výživu a všestranný vývoj maloletého a zastupovať ho a spravovať jeho majetok v bežných veciach. V prípade predpokladu, že rozhodnutie zákonných zástupcov maloletého v podstatných veciach nie je v súlade s jeho záujmami, môže sa domáhať jeho preskúmania prostredníctvom súdu.

II. Otec je povinný platiť na výživu maloletého sumou 30,- eur mesačne vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. Súd návrh v časti určenia výživného na maloletého zo strany matky zastáva.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom podaným tunajšiemu súdu dňa 21.01.2019 a jeho dodatkom doručeným súdu 07.02.2019 žiadala stará matka súd, aby zveril maloletého K. T., nar. XX.XX.XXXX do jej náhradnej osobnej starostlivosti a matku i otca zaviazal výživným na maloletého po 30 eur mesačne, styk rodičov s maloletým žiadala neupraviť. Návrh odôvodnila tým, že je starou matkou maloletého zo strany jeho otca. Vnuk je v jej starostlivosti a spolu bývajú v rodinnom dome i so starým otcom C. T., tetou N. T. a strýkom C. T., ktorí sa podieľajú na starostlivosti o domácnosť i o maloletého. Rodičia dieťaťa nie sú toho času schopní o maloletého sa postarať. Matka dieťaťa je ťažko chorá, od 20.11.2018 je práceneschopná a od 09.01.2019 je hospitalizovaná v Národnom onkologickom ústave na oddelení paliatívnej starostlivosti a otec je od 19.01.2013 vo výkone trestu odňatia slobody v trvaní do 16.01.2025 a je bez príjmu. Obaja rodičia súhlasia so zverením maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá sa o neho dlhodobo stará a je schopná zabezpečiť starostlivosť o neho.

2. Rodičia sa k návrhu nevyjadrili.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom starej matky a jej právnej zástupkyne, kolízneho opatrovníka, rodným listom maloletého K., potvrdeniami o príjme starej matky a otca, lekárskou správou o zdravotnom stave matky, úmrtným listom matky, správou Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Bratislave o výsledku šetrenia v domácnosti starej matky, komplexným hodnotením maloletého vypracovaným K. školou C. XX, D., výpisom z Registra trestov starej matky, oboznámil sa s podstatným obsahom spisu tunajšieho

súdu sp. zn. 20P/16/2019 ako aj ostatným na vec sa vzťahujúcim spisovým materiálom, pričom zistil nasledovné:

4. Rodičia dieťaťa nie sú manželia, o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému K. doteraz súd nerozhodoval.

5. Navrhovateľka na pojednávaní žiadala jej návrhu vyhovieť a nakoľko pôvodne žiadala zaviazat' aj matku dieťaťa výživným, z dôvodu jej úmrtia v tejto časti návrhu žiada konanie zastaviť. Vypovedala, že sa o vnúčika riadne stará, zvláda to a chce sa o neho naďalej starať. Jeho matka bola 4,5 roka vážne chorá. Absolvovala šesť operácií, preto bol maloletý väčšinu času v jej domácnosti. Vysvetľovala mu, že maminka je ťažko chorá, vodila ho za ňou aj do nemocnice. Zdá sa, že maloletý stratu matky celkom dobre zvláda. S K. pravidelne každý mesiac navštevuje aj otca, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody. K. škôlku dobre znáša, je to bezproblémové dieťa.

6. Otec dňa 04.03.2019 doručil súdu písomné vyjadrenie k návrhu, v ktorom s návrhom súhlasil a uviedol, že jeho matka, navrhovateľka, sa obrovskou mierou podieľa na starostlivosti o maloletého a nemenšou mierou sa starala o matku dieťaťa, jeho nebohú družku. Pre K. bude zverenie do jej starostlivosti to najlepšie riešenie, lebo je pre neho ako druhá mama. Majú vybudované silné puto a dôverný vzťah. Maloletý od starých rodičov dostáva všetko, čo potrebuje, dlhodobo u nich býva, je to jeho domov.

7. Kolízny opatrovník odporúčal návrhu vyhovieť, lebo je v záujme maloletého.

8. Uznesením zo dňa 05.02.2019, č.k. 20P/16/2019-33 tunajší súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zveril maloletého K. T., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti starej matky Beaty T., nar. XX.XX.XXXX, na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 20P/15/2019.

9. Stará matka je rozvedená, s bývalým manželom žije v spoločnej domácnosti, vyživovaciu povinnosť nemá. V roku 2018 pracovala v K. R., s.r.o. s ročným príjmom 27.171,24 eur brutto. Podľa jej vyjadrenia je aktuálne nezamestnaná. Záznam v registri trestov nemá, jej zdravotný stav je dobrý. V starostlivosti o maloletého jej pomáha starý otec, ktorý ho vedie k športu.

10. Matka dieťaťa po ťažkej chorobe dňa 08.02.2019 zomrela.

11. Otec vykonáva trest odňatia slobody od 19.01.2013, aktuálne v Hrnčiarovciach nad Parnou, predpokladaný koniec trestu má 16.01.2025. V terajšom Ústave na výkon trestu odňatia slobody bol od 26.09.2017 do 09.10.2017 pracovne zaradený na pracovisku v ústave s dohľadom Euroobuv, vyradený bol z dôvodu nezládnutia technológie šitia. V súčasnosti pracovne zaradený nie je.

12. Maloletý K. má šesť rokov, navštevuje K. školu C. XX, D., kde sa poplatok za jeho pobyt neuhrádza, nakoľko je v predškolskom ročníku. Stravné na jeden deň činí 1,74 eur a poplatok do fondu Rodičovského združenia predstavuje sumu 10 eur mesačne. Materská škola v hodnotení zo dňa 11.03.2019 uviedla, že ich zariadenie maloletý navštevuje od 15.03.2015 a už vtedy sa o neho starala stará mama, nakoľko jeho matka bola často hospitalizovaná. K. chodí do škôlky pravidelne, vždy včas, čistý a upravený, o výchovno-vzdelávaciu prácu prejavuje záujem, má záujem o šport. Nie sú s ním žiadne výchovné problémy, je slušný a kamarátsky voči dospelým a deťom. Starí rodičia bezproblémovo spolupracujú so škôlkou, zaujímajú sa o prácu dieťaťa, pravidelne a včas uhrádzajú poplatky.

13. Zo správy zo šetrenia kolízneho opatrovníka zo dňa 30.01.2019 bolo zistené, že maloletý žije v spoločnej domácnosti so starými rodičmi zo strany otca, ktorí sú rozvedení a s ich dvomi plnoletými deťmi. Matka K. bola od 11.11.2018 hospitalizovaná na paliatívnom oddelení v onkologickom ústave na Klenovej v Bratislave, otec je vo výkone trestu odňatia slobody do roku 2025. Rodina žije v 5-izbovom kompletne zariadenom rodinnom dome v osobnom vlastníctve starých rodičov zo strany otca, kde má vytvorené dobré životné podmienky. Starí rodičia vnuka podporujú aj v športovej činnosti - hrá futbal za TJ Rusovce. K. ošetrojúca lekárka je K.. E. A., so sídlom ambulancie R. 5, D.. I. matka a aj ostatní členovia rodiny majú s maloletým vytvorené silné citové väzby, spolu sa podieľajú na jeho výchove a zabezpečovaní starostlivosti. Citlivo mu vysvetľujú situáciu ohľadom zdravotného stavu matky a v zariadení ju často navštevujú. Navrhovateľka si podala návrh na zverenie vnuka do jej náhradnej osobnej starostlivosti na základe výslovného želania matky. Starí rodičia zo strany matky neprejavili záujem o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, obaja majú zdravotné problémy a nie sú spôsobilí zabezpečovať starostlivosť o dieťa. Žijú na východnom Slovensku a podľa vyjadrenia starej matky zo strany otca sa s nimi maloletý stretol len 2-3 krát.

14. Podľa § 45 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú s domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú

osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa./1/ Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie./2/ V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu./3/ Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd./4/ Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia 32 a 33. /5/ Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. /6/ Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká./7/ 15. Vykonaným dokazovaním mal súd jednoznačne preukázané, že rodičia nie sú schopní zabezpečovať starostlivosť o dieťa. Matka dieťaťa po dlhej a ťažkej chorobe zomrela a otec je vo výkone trestu odňatia slobody. Stará matka za pomoci starého otca dlhodobo zabezpečujú starostlivosť o maloletého vnuka, stará matka sa starala aj o matku maloletého počas doby jej ochorenia. Z uvedených dôvodov je namieste, aby stará matka vykonávala náhradnú osobnú starostlivosť o maloletého K. aj na základe súdneho rozhodnutia a nielen ako doteraz z vlastnej iniciatívy. Stará matka splnila všetky zákonom stanovené podmienky pre výkon náhradnej osobnej starostlivosti a svojím spôsobom života zaručuje, že náhradnú osobnú starostlivosť bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa, keď aj doposiaľ bezproblémovo, zodpovedne a na vysokej úrovni zabezpečovala riadnu starostlivosť o maloletého za pomoci starého otca. Medzi dieťaťom, starou matkou a starým otcom je vytvorená pozitívna citová väzba. Maloletý bude vyrastať v láskyplnom rodinnom prostredí, čo dáva predpoklad na jeho budúci zdravý psychický a fyzický vývin. Veľmi dobrú úroveň starostlivosti o maloletého K. zo strany starých rodičov potvrdila aj materská škola, ktorú maloletý navštevuje.

16. Rozsah práv a povinností starej matky k maloletému je vymedzený v tomto rozhodnutí v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami.

17. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

18. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.
20. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.
21. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.
22. Pod odôvodnenými potrebami oprávneného, teda maloletého dieťaťa je nutné rozumieť potreby základné, ktorými sú strava, ošatenie, hygiena, pomerná časť nákladov za bývanie, poplatky za lekársku starostlivosť, lieky, okuliare a pod., ako aj školské a mimoškolské aktivity, šport, kultúru.
23. Možnosti a schopnosti povinného, teda rodiča, na ktorého je dieťa výživou odkázané, sú dané jednak jeho vzdelaním, povoláním, praxou, zdravotným stavom, celkovými majetkovými pomermi a u samostatne zárobkovo činnnej osoby tiež mierou jeho pracovnej aktivity, kvalitou jeho práce a schopnosti uplatniť sa v konkurencii.
24. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.
25. V danom prípade súd výživné na maloletého určil v súlade s návrhom v sume 30 eur mesačne zo strany otca, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody a aktuálne nie je pracovne zaradený. Nepriaznivé materiálne pomery rodičov ich v žiadnom prípade nezabavujú ich vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu ako ich prvoradej povinnosti, ktorú si musia plniť hoc aj na úkor zabezpečovania svojich vlastných potrieb. Súd uložil otcovi povinnosť, aby výživné poukazoval počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa je otec povinný poukazovať výživné dieťaťu. Počiatok určenia vyživovacej povinnosti rodičov je stanovený dňom právoplatnosti tohto rozsudku.
26. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku /ďalej len CMP/ na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.
27. Podľa § 161 ods. 1 Civilného sporového poriadku /ďalej len CSP/ ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť /ďalej len procesné podmienky/.
28. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.
29. Nakoľko matka dieťaťa zomrela, v danom prípade sa jedná o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie v časti návrhu určenia výživného na maloletého z jej strany v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia zastavil.
30. Na základe vykonaného dokazovania rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.
31. O trovách konania rozhodol súd v súlade s ust. § 52 CMP.

Poučenie:

Odvolať je prípustné aj proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým sa rozhodlo vo veci samej, okrem uznesenia, ktorým súd poveril účastníka zvolaním valného zhromaždenia podľa § 304 písm. f). Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia písomne v troch vyhotoveniach na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy /§ 125 ods. 3 CSP/.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované /všeobecné náležitosti podania/. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /odvolacie dôvody/ a čoho sa odvolateľ domáha /odvolací návrh/.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zák. č. 233/1995 Z.z. O súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, alebo návrh na súdny výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 383 a nasl. CMP. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní /§ 62 ods. 1,2 CMP/.